11 POLITIMESTRE:

– Vekterne er ingen ressurs

IKKE FORNØYD: *Hårek Elvenes mener vekterne må få en sentral plass i landets beredskap.* Foto: FRODE HANSEN

Av TERJE HELSINGENG

11 av landets 27 politimestre mener vekterne ikke utgjør noen ressurs ved større kriser og terroranslag. Det opprører en av regjeringspartienes justispolitikere.

Nå vil Høyres Hårek Elvenes at vekterne skal bli en del av politiets nedskrevne beredskapsplaner, noe de ikke er i dag. Men Politidirektoratet fastslår at det blir som det er.

Da terroren rammet Norge 22. juli var det 300 vektere på jobb i Oslo. 60 av disse var i umiddelbar nærhet til regjeringskvartalet da bomben smalt og gjorde en stor innsats i akuttfasen.

Det er ambulansesjåfør Erik Schjenken som har spurt politimestrene om deres syn på vekternes betydning ved større hendelser. I rapporten utgitt av Forsvarets forskningsinstitutt svarte 15 ja på at vekterne var en beredskapsressurs, mens 11 svarte nei og en forholdt seg taus.

> *6000 vekterne over hele landet som daglig håndterer uforutsette hendelser er en kjemperessurs.*
>
> **Hårek Elvenes (H)**

GIR FØRSTEHJELP: *Vektere deltok aktivt i hjelpearbeidet under terroraksjonen mot regjeringskvartalet 22. juli 2011.* Foto: NTB SCANPIX

Forskjellig bakgrunn

En mulig årsak til de ulike svarene tror Schjenken kan være ulik operativ erfaring blant politimestrene. Søk på internett viste at de fleste som svarte nei var politimestre med juridisk embetseksamen, men uten operativ erfaring.

Motsatt var tilfelle for dem som svarte ja og hadde erfaring med å jobbe med vektere i felten.

Medlem av justiskomiteen, Hårek Elvenes, viser til at regjeringsplattformen er klar på at private selskaper og ideelle organisasjoner i større grad må være en del av planleggingen og delta i beredskapsøvelser.

– 6000 vekterne over hele landet som daglig håndterer uforutsette hendelser er en kjemperessurs. Rask reaksjonsevne er viktig i en krisesituasjon. Vekterne har ofte vist seg å være først på åstedet. Vaktselskapene er en betydelig forsterkningsressurs. De bør gis en klart definert rolle og inngå i beredskapsplaner og delta i øvelser, mener Elvenes.

Vil rive skott

Han mener derfor at både synlige og usynlige skott mellom nødetatene må rives. Det må tenkes helhetlig. Samfunnets samlede beredskapsressurser må finne hverandre.

– Å sitte på hver sin tue er uakseptabelt.

Elvenes viser til at Politidirektoratet i sin «omverdensanalyse» skriver at sikkerhetsbransjen tilbyr beredskap som kan være viktig i en krisesituasjon.

– Likevel er vektere ikke nevnt som en samvirkeressurs i politiets beredskapssystem. Min påstand er at vektere i enkelte gitte situasjoner kan utgjøre forskjellen på en vellykket kriserespons eller en feilslått sådan, sier Hårek Elvenes.

E-post: *terje.helsingeng@vg.no*

FAKTA VEKTERE

- Antallet vakt- og sikkerhetsselskaper er rundt 250 og omsetningen er på 8.8 milliarder kroner.
- De aller fleste av dem organisert i NHO Service, med ca. 10 200 årsverk. 6 700 av disse er vektere.

– VIKTIG RESSURS

Vekterne er til stede mange steder og kan være en viktig ressurs i en akutt situasjon, mener Arbeidsmandsforbundet.

– Den arbeidserfaringen mange av vekterne har gjør at de kan være bedre egnet enn «den vanlige mann i gaten» til å håndtere vanskelige og uforutsette hendelser, sier forbundssekretær Trond Karlsen som utdyper det slik:

- En vekter har opplæring med kompetanse på førstehjelp og konflikthåndtering over gjennomsnittet.
- Utstyr og kommunikasjonsmidler de bærer med seg på jobb gjør dem raskere tilgjengelige.
- For politiet som er ansvarlige på et «skadested» vil mange vektere være egnet som gode ressurspersoner.
- Observasjon og rapportering er en viktig arbeidsoppgave for vektere. Det de ser og registrerer kan være god og riktig informasjon for politiet.

SECURITAS VIL FORMALISERE

– Vi mener vekterne så absolutt utgjør en ressurs når noe kritisk skjer, sier markeds- og kommunikasjonsdirektør Jarle Ramskjær i Securitas.

Han viser til at vekterne ofte er de som kommer først til åstedet og derfor kan frigjøre ressurser slik at de andre nødetatene kan løse oppgavene de er satt til.

– Vi ser gjerne for oss et mer formalisert samarbeid med politiet hvor arbeidsoppgavene er mer avklart på forhånd. Gjørv-kommisjonen slo fast at ressursene ikke fant hverandre 22. juli. Vi mener at vekternes raske tilstedeværelse i regjeringskvartalet viser at vekterne og politiet fant hverandre, sier Jarle Ramskjær.

POLITIDIREKTORATET SVARER

Vakt- og sikkerhetsbransjen er en virksomhet som ikke er forpliktet til deltakelse i krisehåndteringsapparatet. Derfor blir de ikke en del av beredskapsplanene, fastslår Politidirektoratet.

– Politiets samarbeid med andre aktører må primært rettes mot aktører som er forpliktet til å delta i krisehåndtering. Politiets beredskapssystem beskriver samvirkeaktører som ut fra ansvar og oppgaver inkludert de frivillige organisasjonene, er forpliktet til å delta i myndighetenes krisehåndtering og redningstjeneste, sier beredskapsdirektør Kaare Songstad.

— Er det aktuelt med et mer formalisert samarbeid med vekterbransjen?

– Det foreligger ingen planer om det.

– Hvordan vurderer POD vekternes innsats 22. juli?

– De kan være en verdifull støtte og bidragsyter til politiet og andre aktører i samfunnets samlede krisehåndtering, eksempelvis ved alvorlige hendelser på kjøpesentre, offentlige kommunikasjonsknutepunkt og lignende. Under 22. juli ble vektertjenesten på politihuset på Grønland benyttet til å bistå med oppgaver for å sikre bygget, sier POD-direktør Kaare Songstad.